

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 03 czerwca 2026 r.
Znak sprawy: DTS.wzs.058.11.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 17429 w sprawie emerytur z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 17429 Pani Posel Elżbiety Anny Polak w sprawie emerytur z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) oraz możliwości zmian systemowych, uprzejmie przekazuję następujące wyjaśnienia.

Na wstępie należy podkreślić, że system ubezpieczeń społecznych rolników, uregulowany ustawą z dnia 20 grudnia 1992 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników¹, funkcjonuje na zasadach odmiennych od systemu powszechnego (ZUS). Różnice te wynikają przede wszystkim ze specyfiki działalności rolniczej oraz z przyjęcia w systemie KRUS zasady ryczałtowego charakteru składek, których poziom jest istotnie niższy niż w systemie powszechnym.

Odnosząc się do kwestii niskiej wysokości świadczeń emerytalnych, należy wskazać, że ich poziom pozostaje w bezpośrednim związku z wysokością opłacanych składek. Jednocześnie znaczna część wydatków na świadczenia rolnicze finansowana jest z budżetu państwa, co stanowi istotny mechanizm wsparcia dla rolników.

Jednocześnie należy wskazać, że obowiązujące regulacje przewidują częściowe mechanizmy uwzględniania okresów aktywności rolniczej. Zgodnie z art. 26a ustawy z

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 1770

dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych² (ustawa o FUS), wysokość emerytury z FUS może zostać zwiększona o tzw. część rolną za okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek.

Zwiększenie to przysługuje osobom, które obok okresów ubezpieczenia w systemie powszechnym podlegały również ubezpieczeniu w KRUS, lecz okresy te – z uwagi na odrębność systemów – nie zostały wykorzystane do ustalenia prawa do emerytury rolniczej. Mechanizm ten ma charakter kompensacyjny i ma na celu częściowe uwzględnienie aktywności zawodowej w rolnictwie przy ustalaniu wysokości świadczenia z FUS.

W praktyce oznacza to, że do emerytury obliczonej według zasad zdefiniowanej składki (tj. na podstawie zgromadzonego kapitału emerytalnego w ZUS), doliczana jest dodatkowa kwota odpowiadająca okresom ubezpieczenia rolniczego. Wysokość tego zwiększenia uzależniona jest od długości tych okresów i obliczana według zasad określonych w przepisach wykonawczych, przy czym nie stanowi ono pełnego odzwierciedlenia świadczenia, jakie przysługiwałoby w systemie KRUS.

Należy podkreślić, że rozwiązanie to nie oznacza pełnego sumowania okresów ubezpieczenia w obu systemach ani proporcjonalnego naliczania jednego świadczenia, lecz stanowi ograniczony instrument uwzględniania okresów rolniczych w ramach systemu powszechnego. Jego celem jest złagodzenie skutków rozdzielności systemów ubezpieczeniowych, przy jednoczesnym zachowaniu ich odrębności organizacyjnej i finansowej.

W konsekwencji art. 26a ustawy o FUS należy postrzegać jako rozwiązanie częściowe, które – choć nie odpowiada w pełni postulatom dotyczącym kompleksowego łączenia okresów ubezpieczenia – stanowi istotny element obowiązującego systemu, umożliwiając zwiększenie wysokości świadczeń dla osób posiadających mieszany przebieg aktywności zawodowej.

Ponadto, w przypadku niespełnienia warunku wymaganego stażu składkowego w systemie powszechnym, istnieje możliwość uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu prawa do minimalnej emerytury – na zasadach

² Dz.U. z 2025 r. poz. 1749 ze zm.

określonych w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który dopuszcza zaliczenie okresów ubezpieczenia rolniczego do stażu ubezpieczeniowego.

Należy podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega zgłaszane przez środowisko rolnicze problemy związane z poziomem zabezpieczenia emerytalnego oraz różnicami pomiędzy systemem KRUS a ZUS. W związku z tym w resorcie podjęto czynności analityczne i koncepcyjne zmierzające do przygotowania zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Rozważano m.in. rozwiązania zwiększające elastyczność systemu, w tym w zakresie uwzględniania okresów ubezpieczenia w różnych systemach oraz poprawy adekwatności świadczeń.

Należy jednak wskazać, że tego rodzaju zmiany wiążą się z koniecznością zapewnienia dodatkowych środków finansowych oraz oceny ich wpływu na stabilność całego systemu finansów publicznych. W toku uzgodnień międzyresortowych z Ministerstwem Finansów kwestie te były przedmiotem szczegółowych analiz, a ostateczna ocena możliwości wdrożenia proponowanych rozwiązań musiała uwzględniać obowiązujące uwarunkowania budżetowe oraz potrzebę zachowania równowagi finansów publicznych.

W konsekwencji powyższego, na obecnym etapie trudne jest do określenia jak podjęte prace legislacyjne będą prowadzić do wdrożenia analizowanych rozwiązań.

Jednocześnie zapewniam, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje sytuację dochodową rolników oraz poziom świadczeń emerytalnych, a także pozostaje otwarte na dalszą dyskusję nad kierunkami ewentualnych zmian systemowych w przyszłości, z uwzględnieniem możliwości finansowych państwa.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Adam Nowak

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych